

מבקר למסורה

המשיפטים אשר שם שנים מנכבדי ושועי העיר מכני - עשו בשבוע זה, פרשת משפטים, בגלל

אחב"י דוקא, ומעשה שהיה כך היה: כידוע שכרו "האגודיסטים" בית דירה למשרדם בבית אחד מן הגוים, שהשתתף, כידוע, במשלחת הראשונה כנגד ה"סהיוניזם" — ואולם שכנו מר ב. אינו מרוצה, כנראה, משכנותם של אהב"י ורוצה להפטר מהם ביפחד שעה אחת קדם, מה עשה? — הלך והקים מהיצה גדולה כדי להסתיר את ביתו מפני ה"יאהוד" האלה, שלא יראה אותם בעיניו ולא ישמע את ה"קול" שלהם באספות, כפי שאמר פעם בעל-הבית בעצמו, שהם צועקים תמיד באספותיהם בלשונם: "בור-בור-בור"

בור" — אבל בעל בית זה נעלב, כנראה, מאד מבנין ענקי זה ככתל המערבי, להכדיל, ותבע את שכנו לדון בטענה, שחומה זו מסתירה לו את עין השמש בנוריהתה וכי גבוהה היא מעשרים אמות וע"כ פסולה היא עפ"ד. ושני הגוים נידונים בגלל ה"אגודיסטים", לקיים מה שנאמר: ואנטרציון במשפט תפדה... בקצרה, השכן ר' גרי התר עקש ועומד במרדו. הוא מתנגד בכל תקף לשכנים הבלתי רצויים לו והציע לבעל הבית, למען השלום, להרס בעצמו ותוכ"י את המחיצה, בתנאי שאגר"י תצא משם ויפטר שני הים מצרת ישראל, ומשפטים בל ידעום... *

ומצוה לספר ביציאת-מצרים, כלומר הקונסול של מצרים טירושלם. הקונסול המצרי הקודם קבע ראיון ל"רפורטר" שלנו ע"י השחרחוק בדבר התלונות שהגישו נגדו הני גלוי לאי, כידוע, בשעה הקבועה, הגיע הרפורטר למשרד ובשעת כניסתו אחז בידו במקרה סיגרת של לובלינר, ובמקום לקיים בו מדת הכנסת-אורחים ולקבל את הרפורטר ב"כרוך הבא" ובשלום

עליכם, כדבעי, התעורר עליו בחמה ובזעקה בצרפתית: — האינך יודע שכאן המשרד של קונסול מצרים, שהכירה זה עכשיו לבית הלאומי שלכם? ואיך זה תעז לעשן במשרד הקונסוליה של ה. מ. ? ובשעת דבורו היתה מקטרת טבק בפיו של הקונסול, והמשרד של ה. מ. כלו עשן... הרפורטר השליך מיד את הסיגרה מידו ויצא את החדר אל אחותו, שעמדה והכתה לו במסדרון. — ש מ ע י, אמר לה, הוא בעצמו כעשן בפיטום-הקטרת שלו בקטר ממש ועלי הוא גוזר את הסיגרה במשרדו. מיד יצא הקונסול מחדרו והתחיל צועק: — "שימי" אתה קורא לי? אנה מיסטר שימי! שימי! שימי! שימי! — "מוסיו", אני הקונסול של ה. מ., ואתה מעז לקרא אותי סתם "שימי"? כלכם בולשבוקים כאן!... — אבל, סליחה, פארדון מוסיו שימי — נסה הרפורטר לפייסו ולבאר לו בדברים — אני לא אמרתי חלילה "שימי" אלא ש מ ע י בעברית לאחותי כלומר... אתה קורא לי? אנה מיסטר שימי! שימי! שימי! שימי! — "מוסיו", אני הקונסול של ה. מ., ואתה מעז לקרא אותי סתם "שימי"? כלכם בולשבוקים כאן!... — אבל, סליחה, פארדון מוסיו שימי — נסה הרפורטר לפייסו ולבאר לו בדברים — אני לא אמרתי חלילה "שימי" אלא ש מ ע י בעברית לאחותי כלומר... אתה קורא לי? אנה מיסטר שימי! שימי! שימי! שימי! — "מוסיו", אני הקונסול של ה. מ., ואתה מעז לקרא אותי סתם "שימי"? כלכם בולשבוקים כאן!... — אבל, סליחה, פארדון מוסיו שימי — נסה הרפורטר לפייסו ולבאר לו בדברים — אני לא אמרתי חלילה "שימי" אלא ש מ ע י בעברית לאחותי כלומר...

מירושלם, אלא מהרשות באלכסנדריה אשר במצרים. על כל טענותיו לירושלים היתה תשובה אחת של שימי: Je vous ignore! ז"א: איני מכירך! התקצ"ט מעשיות יש לי על אודר תיו, ואילם עוד חזון למועד, ואי"ה בקרוב בימינו תגיענה לנו ידיעות ממצרים ועד הנה... * * ומכיון שאנו מדברים ב"ויזות", נזכרתי גם בויזות של מחלקת העליה בממשלתנו הרוממה. וע"י שתוף המחד שבות עלה בזכרוני גם החזיון "סבל-נות" של האנגלים (פיישונס בלע"ז), שבו השתתף גם המנהל של הויזות שלנו. בשעת ההצגה, היה מקום בחזיון שעמדו קצינים אנגלים משחקים על הבמה ושרו במקהלה: No, No, No! (לא, לא, לא!) — וקול אחד נשמע ועלה על כלם וקרא: No, No, No! — מי נדל! — הכיר פתאום אחד מתוך הקהל את קולו הנעים במחלקת הויזות: No, No! כנראה, הרגל נעשה טבע גם על הבמה...

ומה "אופירה" שלהם לאופירה שלנו רק צעד אחד, כונתי, כמובן, להצגת אאידה בעירנו בשבוע זה. כנראה, קראה המרקרת ניקובה היטב את המגילה וע"כ לא עשתה כעשהיהשטות של ושתו בשעתה והור פיעה בשעת ה"בלט" לפני כל הקהל הקדוש הזה בתוככי ירושלם עיה"ק בלבושה של הנה אמנו כמעט, לפני אכלה מעץ-הדעת... הכל מאד, שלא היה בשעת מעשה הדרשן-השוטה כדי לקבל נזות והומר לדרשותיו על ה"סיר נמה" ר"ל בשעת הטפותיו הידועות לפני הקהל במאה שערים. ואחרי כל הרקודים והמחולות המצר ינים ומרהיבי-עינים, שהיה בהם מבהיר נת "זוקף כפופים" ו"פוקה עורים" (חז"ן מ"מלביש ערומים!") והקהל מהא כה כרוב התפעלות, נשא אותה על כפיים בריינין (לא הסופר) אלא בך זוגה. ואחד משכני התלמידים נחין ולחיש לי באזני מעשה נאה וקצר בג'נטלמן אחד, שאמר לאשתו הצעירה אחר גמר ה"באלל": עכשיו, ה ת ל ב ש ו ולכי לישון!... ואחד מבני-ידודנו, המשכילים דוקא, לא יכול להתאפק, וקרא לחברו מרוב

התפעלות: "וואללאה חילו! (אכן, מתוק מאד), יא סאללאם! יא סאללאם!"... ומעכשיו לא יצטרכו עוד תלמידי הצעירים והבלתי צעירים לטרוח ולנ"סוע בכל ערב שבת לתל אביב, בכל יהודש למצרים ובכל שנה לפריז... * * ובאמת, מה צדקה יש לנו להתאינו על היהודים הטובים מ"מקור חיים" המתלבטים בקושי החיים שלהם שם על אדמת קה"ק במרחפי ירושלם, אם ישנה, למשל, גברת עדינה אהת שהיא פקידה בלשכה הראשית של קה"ק ואחת למנהיג גדול שלנו, ההושבת שהיא פטורה ממש עציזי ומבצות קופ"סא של קה"ק בתוך ביתה? הן זוכרים אתם מסתמא את הניצושה באותו ההובש כדור ישן שחלה והוב: אליו את חברו ההובש השני, כשאזי זה האחרון את ידו והתחיל ממשש את דפקו, אמר לו החובש החולה: — מה אתה ממשש שם, הן א נ ח ד נ ו יודעים כי אין ד ז ג ק!... * * בפנקסי רשום: שחיטה, סמן, לזכרון, שצריך לדבר קצת ע"א השחיטה בעירנו.

מספרים כי ביום הראשון של הש" היטה החדשה, הלכת יהודיה אהת כמאה-שערים אל הקצב החדש ושאלה מאתו על מחיר אוקיה של הכשר שלו. — ארבעה גרוש, ענה וקצב. — אם כך, ענתה היהודיה לקצב הזוננפלדי, אם לא יותר בזול, מוטב שאקנה בשר אצל יהודי... ומספרים לי בסוד גמור, כי נוסדה ב"ה שחיטה רביעית בהורמנא דרביד מאיר בלי נס וכלי תשלום "גבילה", כדי להזויל את הכשר, וכבר הקדישו אפילו עד מאתים דינרים, טבין ותקילין, להפקיע את השער במאה-שערים, וכלי שיהא פטורה ממש עציזי ומבצות קופ"סא של קה"ק בתוך ביתה? הן זוכרים אתם מסתמא את הניצושה באותו ההובש כדור ישן שחלה והוב: אליו את חברו ההובש השני, כשאזי זה האחרון את ידו והתחיל ממשש את דפקו, אמר לו החובש החולה: — מה אתה ממשש שם, הן א נ ח ד נ ו יודעים כי אין ד ז ג ק!... * * בפנקסי רשום: שחיטה, סמן, לזכרון, שצריך לדבר קצת ע"א השחיטה בעירנו.

התפעלות: "וואללאה חילו! (אכן, מתוק מאד), יא סאללאם! יא סאללאם!"... ומעכשיו לא יצטרכו עוד תלמידי הצעירים והבלתי צעירים לטרוח ולנ"סוע בכל ערב שבת לתל אביב, בכל יהודש למצרים ובכל שנה לפריז... * * ובאמת, מה צדקה יש לנו להתאינו על היהודים הטובים מ"מקור חיים" המתלבטים בקושי החיים שלהם שם על אדמת קה"ק במרחפי ירושלם, אם ישנה, למשל, גברת עדינה אהת שהיא פקידה בלשכה הראשית של קה"ק ואחת למנהיג גדול שלנו, ההושבת שהיא פטורה ממש עציזי ומבצות קופ"סא של קה"ק בתוך ביתה? הן זוכרים אתם מסתמא את הניצושה באותו ההובש כדור ישן שחלה והוב: אליו את חברו ההובש השני, כשאזי זה האחרון את ידו והתחיל ממשש את דפקו, אמר לו החובש החולה: — מה אתה ממשש שם, הן א נ ח ד נ ו יודעים כי אין ד ז ג ק!... * * בפנקסי רשום: שחיטה, סמן, לזכרון, שצריך לדבר קצת ע"א השחיטה בעירנו.

בבל.

עברתי פעם עם יהודי בסרבי, שהוא לקוי קצת לא-עליכם בלה"ק, ברחובות ת"א והוא הלך נטוי גרון וקרא את כל השלטים, ופתאם עמד וקרא אלי בתמהון: טפו! איזו מין שחיטה אצלכם בא"י?

— איזו שחיטה? אמרתי לו, הן אין באן לא מטבחים ולא אטליו?

— הנה כתוב על כל חנות: "מבלת"? (מ'קוילעט, ופירושו בור'גון: שוהטין), ואיזה מין בית-קפה יש אצ"לכם שכתוב עליו בפרוש: "מדושני-ענג"? (רושני-ענג, פירושו בור'גון צר ובלי אויר)...

אגב, מספרים כי אכרך אחר, שלמד שחיטה בעירה קטנה, נסע לחו"ל ואיקל לע לאתרא הדא בצרפת, ושם יסד לו מעמד וכתב טיפס ככתב לקרוביו, שהוא עתה כשמיש כמיניסטר, ונודעוה העיר הקטנה, ששם קבלו מכתבו: ירוחם-גרונום שלנו היה למי-ניסטר! והתמימים לא ידעו כי מי-ניסטר (אופיסיון) הוא שוחט, או שמש בבית הכנסת.

והנמשל? — מילא, יהא פעם אחת בלי "נמישל"!

איד כתוב שם: הכל שוהטין ושחי-טתם כשרה, הויז מ ש ו ה ט ז ש הו ש ד י ז זה פעמים במה שאיזו בה..

* *

והתהלוכה של בית-הכרם גפלה, כמו שאומרים, לתוך המים. לא הועיל גם הטכסים של אנשי בית-הכרם, שהחליטו לבלי לאמר בשעות התפלה בצריף "כשיב הרוח ומוריד הגשם", מחמת שהקב"ת עשה להם "להכעים", והוריד גשם בבל יום, כדי למרר, כנראה, את חייהם של תינוקות בית-הרבן, המצפים בכל יום לתהלוכה, מרימים את ראשי-הם הקטנים כלפי-מעלה ומרטנים בשפי-תותיהם...

וביהוד, צר לי מאד על ה כ ו ר י ם המסכנים, המשתתפים בצערם של תל-מידיהם, שאינם יכולים ל ט י י ל ואומרים כלם: רחמנות על ה י ל ד י ם, כמש כאשה צעירה זו שכותבת לבעלה ברחוק לשוב הביתה מפני ש ה י ל ד מתגעגע...

ותיתי לו לועד ההדש של שכונתנו, שסדר בזמן האחרון להוביל במכונית את חברי הועד ישר לתוך משרדיהם במלון-יוז ואת המורים המיוחסים ישר

לתוך הגימנסיה שבשכונת הבוכרים, והאנשים הפשוטים, לרבות הנשים מנחות-דרגא, שלא זכו להיות לא מורים ולא פקידים במלון יוז ואף לא חברים פשוטים בועד, אינם חולים לעמוד ולחכות ל"מוביל" עד שיוביל את כל המיוחסים, אעפ"י שיתמהמה הצי שעה ויותר כמעט בכל-בקר...

והקב"ה מקדים רפואה למכה, בשעות הצהרים, בקר וערב, כשאנו עומדים ומחכים בתהנת "קרן בנד שתן" כול רחוב אבינו מלכנו ומחכים לפה שעה ארוכה, ובבטן ריקה, אחרי "הפונקטשורים" שנתרכו בזמן האחרון למרות הכביש המתוקן, הננו מתענגים ונהנים הנאה משונה מהתערוכה האמ-נותית, שזכה אותנו שכננו הטוב הרפד שלנו בחלוננו. כל עוברי דרך עומדים לפני "היצירה" הנפלאה שבהלון, פוערים פה מרב התפעלות ואינם יוד-עים מה.

על כרמטשית-כלת מופיע פרצוף מוזר, ספק ויזתא, ספק אחשורוש, בלא עינים ובלא שנים, רק זקן מגודל, מרובע ומקומט והוא כלו נפוח לאד עליכם כמוהררעב ממש. ומתחת ליצירה זו כתוב בפרוש, כדי שיבין סו"ס

הקהל: ד " ר ה ר צ ל... המסי על הפרופ' שץ, שלא אסף בשעתו את הכר הזה, מעשי ידי אמן; להתפארה לתוך גנוי "בצלאל" באמריקה. אבל, שהכר הזה לא יצלח אפילו לשנה ולא לבנות בו בית בת"א, ואפילו לא לקשט את הדרו של הרצל העומד למכירה פומבית בת"א...

והבל מאד, שישנם בעלי "תחיה" כאלה החושבים כי צריך להכניס את הלאומיות במזרונים ובהדר המיטות...

* *

ולסוף עוד מעשייה אות קצרה אבל נאה, וכדאים הדברים לשמעם.

מספרים כי יהודי אחד מא"י הצליח אחרי הרפתקאות רבות להתכנס אל הברון בכבודו ובעצמו.

— מה שאלתך ומה בקשתך? — שאל הנדיב מאת היהודי,

והלה הוציא את פנקס המוכר שלו והתחיל כותב קבלה לברון... מיד הבין זה האחרון את הענין ושלהו לפרנק, וזה שלחו לרוזנק והלה מסרו לפקידים הגדולים והקטנים, עד שהגיע לשמיש, שאחזו בערפו והשליך אותו מבל המדרגות.

כשעמד היהודי בחוץ, הביט אחריו קצת ואמר:

אמנם "רשעים" הם האנשים האלה, אבל ס ד ר (פאראדיק) יש אצלם באפן מצוין!

המעשה הזה עלה במחשבותי בשעה שעמדתי במסדרון שבמלון יוז וביתר ה"מלונים" בעירנו וראיתי איד היהודים שלנו עוברים את כל שבעה מדורי-גיהנם של המנהלים, הפקידים העליונים והתחתונים בכל משרדיהם, וחוזרים כלעומת שבאו עד שמגיעים סו"ס לשמשים, ואלה משלחים אותם בלא ברכת-פטורין ובלא "זיי-געזונט" עד מעבר השני של הדלת...

עזמזות